

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-159-6-6>

ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СТІЙКІСТЮ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

Бірбіренко С. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу
Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку*

Толкачова Г. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та цифрового бізнесу
Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку
м. Одеса, Україна*

Сучасному розвитку телекомунікаційної сфери України притаманні певні кризові процеси, які розгортаються на фоні коронавірусної кризи та які додатково обумовлюються світовою фінансово-економічною кризою; загальною фінансовою дестабілізацією, що супроводжується політичною і соціальною напруженістю; зростанням інфляції; уповільненням розвитку майже усіх галузей економіки; скороченням і трансформацією попиту; посиленням конкуренції зі сторони іноземних операторів зв'язку; неефективним функціонуванням фінансово-економічних структур.

Широкомасштабність світової нестабільності призводить до необхідності коригування процесу стратегічного управління телекомунікаційним підприємством. Адже саме зараз, в умовах коронакризи, спричиненої пандемією COVID-19, набувають чималої актуальності питання щодо необхідності впровадження у господарську діяльність вітчизняних операторів зв'язку механізмів безпосереднього реагування на кризові явища, основне функціональне призначення яких полягає у ліквідуванні негативних проявів криз, пом'якшенні їхніх наслідків та забезпеченні економічної стійкості. Також слід зазначити, що специфічні особливості сучасних кризових умов діяльності спонукають до необхідності розробки нових механізмів стратегічного управління, які спроможні не тільки зменшити негативні впливи кризових процесів і явищ, а й сприяти докорінному змінюванню існуючої системи управління та забезпеченню економічної стійкості у довгостроковій перспективі.

Дефініція «стратегічне управління» з'явилася у наукових колах на межі 60–70-х років ХХ ст. з метою конкретизації відмінностей між поточним управлінням на рівні виробництва і апаратом управління, який складається з представників керівництва вищого рівня.

Головним призначенням, що за своїм змістом відображає сутність концепції стратегічного управління, є визнання і врахування взаємозв'язку і взаємовпливів зовнішнього та внутрішнього середовища при розробці стратегії розвитку підприємства. При цьому обрані стратегії представляють собою інструменти по досягненню цілей і для реалізації цих стратегій підприємство має здійснювати свою діяльність у певному стратегічному режимі. Таким чином, пропонуємо визначення стратегічного управління із більш повним, на наш погляд, розкриттям сутності концепції стратегічного управління: стратегічне управління – це запровадження концепції, яка заснована на використанні цільового та інтегрального підходів для управління підприємством за допомогою якої формуються цілі розвитку, здійснюється зіставлення їх з наявним потенціалом (ресурсними можливостями) підприємства та встановлюється відповідність між ними шляхом розробки та реалізації комплексу стратегій.

Згідно з [1] стратегічне управління – це довгострокове керівництво менеджерами підприємством, які при цьому визначають специфічні цілі діяльності, розробляють стратегії по досягненню цих цілей, враховуючи усі релевантні зовнішні і внутрішні умови, а також здійснюють забезпечення виконання розроблених планів, які характеризуються постійними змінами і розвитком.

Варто відмітити, що категорія «стратегічне управління» і «стратегічний менеджмент» характеризуються широким вживанням як синоніми, однак деякі дослідники не вважають ці терміни повністю ідентичними [2; 3]. І ця думка є аргументованою, на наш погляд, оскільки сутнісна різниця категорій управління і менеджмент базується на їхній структурній основі.

Також слід відзначити, що сучасні кризові процеси, які притаманні світовому ринку, загострення конкурентної боротьби на вітчизняному і зарубіжних ринках зв'язку зумовили нагальну необхідність досягнення завдань з посилення конкурентоспроможності та стратегічного розвитку телекомунікаційних підприємств. Практичні аспекти функціонування господарюючих підприємств демонструють взаємозв'язок між довгостроковим розвитком і впровадженням апаратом управління і персоналом методології стратегічного управління.

Стратегічне управління економічною стійкістю передбачає розробку і впровадження комплексу заходів, які забезпечують своєчасне реагування підприємства на зміни у конкурентному середовищі [4].

Існуючі наукові здобутки у сфері розробки концептуальних засад стратегії управління економічною стійкістю орієнтовані на те, що аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища є необхідним інструментом з визначення головної місії та цілей підприємства. Стратегії у цьому аспекті виступають у якості певних алгоритмів управління життєдіяльністю підприємств, певних інструментів по досягненню цілей, а, як відомо, для ефективної реалізації обраного стратегічного набору необхідно, щоб підприємство здійснювало свою діяльність у відповідності з обраною концепцією управління економічною стійкістю [5].

На нашу думку, стратегічне управління економічною стійкістю телекомунікаційного підприємства представляє собою узгоджену сукупність декількох взаємопов'язаних управлінських процесів: моніторинг і аналіз бізнес-середовища, визначення місії телекомунікаційного підприємства, вибір стратегії забезпечення економічної стійкості, реалізація стратегії забезпечення економічної стійкості, аналіз, оцінювання та контроль за впровадженням і реалізацією стратегії забезпечення економічної стійкості.

Наразі телекомунікаційні підприємства, які бажають здійснювати своє господарське функціонування на довготривалу перспективу в умовах ризиків і невизначеності зовнішнього середовища, розуміють необхідність застосування адекватних сучасним реаліям ринку методів управління. Стратегічне управління економічною стійкістю сприяє ефективному утворенню оптимальної моделі взаємозв'язку оператора телекомунікацій із зовнішнім соціально-економічним оточенням, в процесі якого зіставляються вимоги з потребами її учасників та відбувається сприяння підвищенню ефективності бізнес-процесів на протязі усього життєвого циклу телекомунікаційного підприємства.

Однак слід відмітити, що історія формування і реалізації впровадження системи стратегічного управління економічною стійкістю у телекомунікаційних підприємствах України свідчить про певну наявність суттєвих ускладнень, до основних з яких відносяться: динамічність трансформаційних процесів у сфері зв'язку та інформатизації, відсутність стратегічного бачення розвитку економічної стійкості телекомунікаційного підприємства, низький рівень підготовки кадрів, непрофесійне володіння інструментарієм стратегічного управління економічною стійкістю та ін., що сприяє зниженню ефективності діяльності та обумовлює необхідність комплексного вивчення та наукового розв'язання.

Література:

1. Міщенко А.П. Стратегічне управління. Київ, 2004. 366 с.
2. Ревуцкий Л.Д. Потенциал и стоимость предприятия. Москва, 1997. 124 с.
3. Ястремська О.М., Верещагіна Г.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства. Харків, 2010. 392 с.
4. Кухарук А. Особливості стратегічного управління економічною стійкістю підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2018. № 6. С. 68–75.
5. Лихолат С.М. Місце стратегічного управління в діяльності підприємств. *Науковий вісник*. 2005. № 15.5. С. 295–297.